

نگاهی به نقش شعرا و علمای دینی جمهوری آذربایجان بعد از جدایی از ایران

سرویس آذربایجان/خبرگزاری آران
خبرگزاری آران / سرویس آذربایجان : زنده ماندن دین اسلام و تعلق مردم به تشیع، اگر چه با انحرافات در طول 70 سال حکومت کمونیستی، همراه بوده است. اما این خود یکی از معجزات دین آسمانی اسلام است که در این راه باید خدمات علمای آذربایجان که با جان و دل در احیای دین اسلام قدم برمی‌داشتند مدنظر قرار گیرد.

حکومت دیکتاتوری کمونیستی شوروی با وجود بیش از 70 سال تسلط بر جان و مال ملت مسلمان آذربایجان، سیاست‌های ضددینی و ضدبشری روس‌ها در تمامی ابعاد زندگی مردم، سرکوب سازمان یافته اسلام در تمامی ادوار حکومت تزار، به‌خصوص شوروی و به ظن خود تربیت دو نسل از مردم با ایدئولوژی خود، هیچ وقت نتوانسته است اهداف دلخواه خود را بدست آورد.

عالم پروری سرزمین آذربایجان در طول سالیان متمادی بعد از ورود اسلام زبازد عموم مراجع و علما حوزه‌های علمیه دینی شیعه از جمله نجف، کربلا، مشهد و اصفهان بوده است، به‌طوریکه این خطه مسلمان‌نشین، عالمان دینی بسیاری به جهان اسلام به‌خصوص عالم تشیع معرفی کرده است. علمای معاصر معتقدند که در گذشته علوم فلسفه و کلام همیشه در انحصار آذربایجانی‌ها بوده و کلام همیشه در انحصار آذربایجانی‌ها بوده و اساتید بزرگ و شاگردان بسیاری را تربیت کرده‌اند.

تعصبات دینی مردمان این سرزمین در قرون متمادی شهرت داشته است و علمای دینی، مجتهدین و مراجع تقلید از موقعیت و احترام خاصی در میان مردم برخوردار بوده‌اند، اما «تاریخ خون گرفته و حوادث بهت‌انگیز قفقاز و داغستان و چین اینگوش، مخصوصاً آن قسمت که رنگ و هویت سیاسی، عقیدتی دارد و خاستگاهی جز اسلام ندارد، با نقشه‌های

سراسر شورانه به بوته فراموشی و حتی نیستی سپرده شده‌اند که اگر آثار کوچک و باقیمانده آنها پیدا نمی‌شد، هرگز با چهره روحانیون جهادگر و ... آشنا نمی‌شدیم.

علما، دانشمندان و شعرا بسیاری در عصر قبل از جدایی قفقاز از ایران وجود داشته است که متأسفانه در طول تاریخ صدساله گذشته حتی اسامی آنها نیز حذف شده که حاکمیت 70 ساله کمونیستی بر این سرزمین با ایده محو تمامی آثار اسلامی، یکی از عوامل آن است. آیت‌الله شیخ عبدالحسین لنکرانی از چهره‌های ممتاز روحانیت عصر حاضر که در

روستای بلاقجی لنکران دیده به جهان گشوده است. بعد از حاکمیت کمونیست‌ها و استبدادهای فراوان ترک دیار کرده است و در زمان شاه خائن ایران نیز تبعید شده است. آیت‌الله حاج میرزا جعفر لنکرانی دانشمند فاضل حاج میرزا جعفر متولد 1322 هـ.ق است و تحصیلات دینی را در ایران سپری کرده و از محضر مرجع تقلید بزرگ و موسس حوزه

علمیه قم آیت‌الله حائری یزدی کسب علم کرده است.

آیت‌الله شیخ صدرالدین لنکرانی از فضلا و دانشمندان حوزه علمیه قم که در سال 1320 هـ.ق در یکی از روستاهای لنکران متولد شده است. در سال 1330 هـ.ق به قم آمده و نزد

آیت‌الله حائری کسب فیض کرده است و حاج شیخ جعفر لنکرانی در سال 1322 هـ.ق در لنکران دیده به جهان گشود و تا 15 سالگی در این شهر به یادگیری علوم دینی پرداخت.

در سال 1337 هـ.ق به تهران و در سال‌های بعد به شهر مقدس قم و نجف اشرف مهاجرت و از محضر اساتید فاضل بهره‌های فراوان برده است.

تاریخ خون گرفته و حوادث بهت‌انگیز و شهادت‌طلبانه سال‌های خفقان، الحادی و سرکوب علما و دانشمندان دینی آذربایجان که اهداف آن عقیدتی بوده است، خاستگاهی جز

مسلمانی و اسلام‌خواهی نداشته است که با نقشه‌های سراسر شورانه به بوته فراموشی و حتی نیستی سپرده شده‌اند که اگر آثار کوچک و باقیمانده آنها نیز پیدا نمی‌شد، هرگز با

چهره روحانیون جهادگری که جان خویش را در طبق اخلاص و ایثار گذاشته بودند، آشنا نمی‌شدیم.

علمای دینی که هم شهادت آنها مظلومانه بوده است و تاریخ نیز آنها را با ظلمی افزون‌تر به فراموشی سپرده است. عالمان شهیدی که همچون کبوتران آسمانی، سنگ بر پاها و

کمرهایشان بسته و به دریا انداخته شده بودند و نظاره‌گران از فواصل دور، عمامه‌های مفروش بر دریا را، دستجات پرندگان سفید نشسته بر روی دریا، تصور می‌کردند.

بعد از گذشت نزدیک به 70 سال از شهادت مظلومانه این علما، وقتی دنبال نوشته‌هایی که باید این وقایع را به ثبت می‌رسانده‌اند، می‌گردیم، بجز اندک جملات ناقص و صفحات

تحریف شده، چیزی را نمی‌یابیم

اخیراً کتابی تحت عنوان تاریخ آذربایجان (که در 7 جلد توسط مرکز آکادمی علوم آذربایجان نوشته و منتشر شده است) به دست نگارنده رسید، اما هزاران دریغ و تاسف که از

تاریخ خون‌بار این عالمان شهید و کیفیت شهادت آنها حتی جمله‌ای نوشته نشده بود و فقط چند صفحه‌ای به تزییقات دینی کمونیست‌ها پرداخته شده است که اکثر مطالب آن

نیز به بیان تخریب کلیساها، مساجد و اعدام‌های سراسری نخبگان علمی اختصاص دارد و فقط از اعدام يك عالم و مفسر قرآن یاد کرده است.

پایان پیام.